

**PRIKUPLJENO MLIJEKO I PROIZVODNJA MLIJEČNIH PROIZVODA U 2016. GODINI
KONAČNI REZULTATI**
**COLLECTED MILK AND PRODUCTION OF DAIRY PRODUCTS IN 2016
FINAL RESULTS**

U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2016. godini količina ukupno prikupljenog mlijeka veća je za 1,5% u odnosu na 2015. godinu .

Podaci o prikupljenim količinama ovčijeg i kozjeg mlijeka u 2015. i 2016. godini zaštićeni su u skladu sa članom 36. Zakona o statistici u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ br. 63/03 i 9/09).

Što se tiče proizvodnje svježih mliječnih proizvoda, u poređenju sa prethodnom godinom, porast se bilježi u proizvodnji mlijeka za piće za 1,2%, fermentisanih mliječnih proizvoda za 1,9%, dok se pad bilježi u proizvodnji pavlake za 3,5%.

U grupi ostalih mliječnih proizvoda, u odnosu na prethodnu godinu, porast se bilježi u proizvodnji kajmaka za 5,9%, dok je pad zabilježen u proizvodnji sira za 4,2% i surutke za 4,4%.

U odnosu na prethodnu godinu, sadržaj mliječne masti u prikupljenom kravljem mlijeku povećan je za 1,6%, a sadržaj proteina za 1,5%.

Što se tiče pojedinačnih mliječnih proizvoda, u odnosu na prethodnu godinu povećanje količina mliječne masti se bilježi kod mlijeka za piće za 0,7%, fermentisanih mliječnih proizvoda za 6,9%, dok se pad količine mliječne masti bilježi kod pavlake za 1,3%, sira za 9,8% i surutke za 20,6%.

In the Federation of Bosnia and Herzegovina in 2016 the total quantity of collected milk rose by 1.5% compared to 2015.

Information on collected quantities of ewes' and goats' milk in 2015 and 2016 are protected in accordance with Article 36 of the Law on Statistics of Federation of Bosnia and Herzegovina („Official Gazette of FBiH“ no. 63/03 and 9/09).

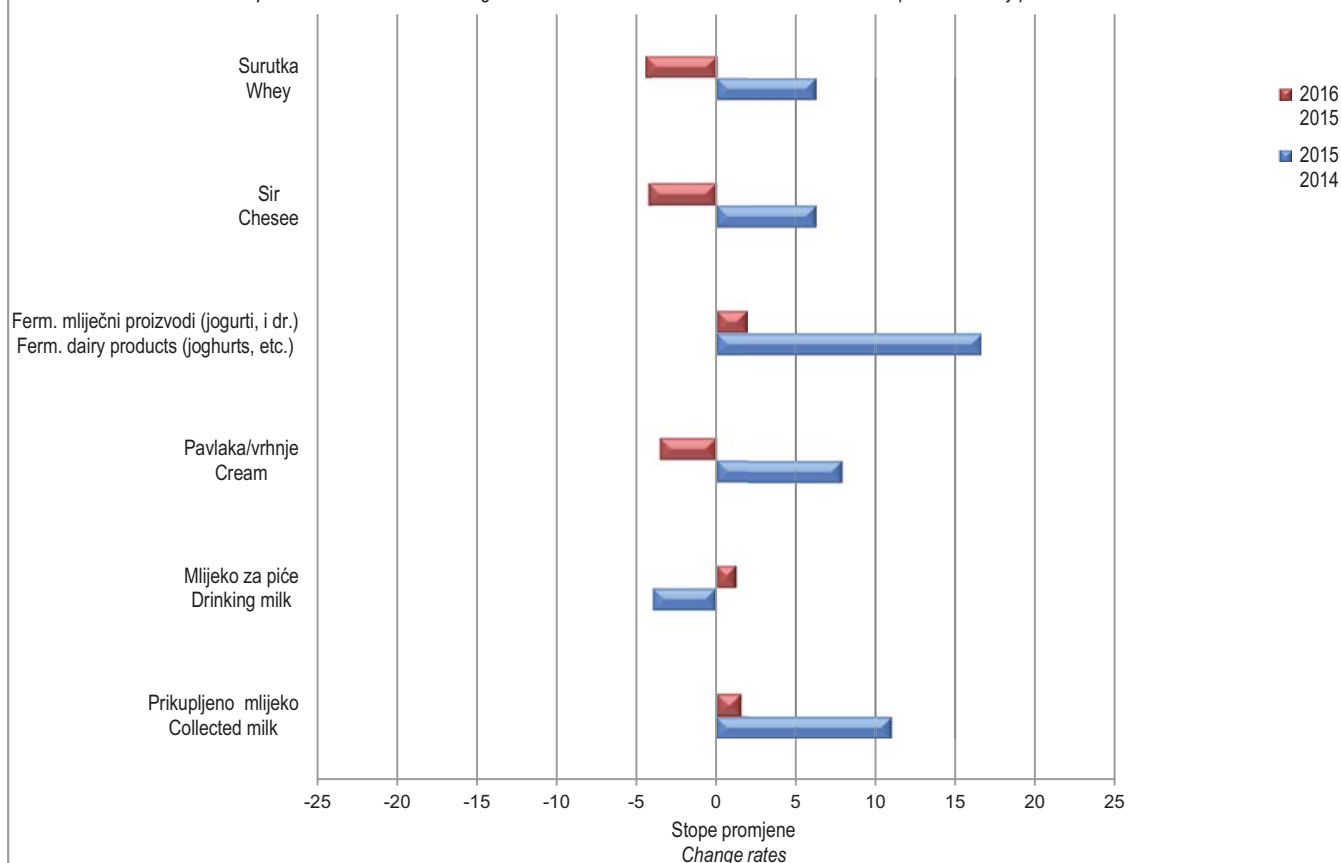
As for the production of fresh dairy products, compared with the previous year, an increase was recorded in the production of drinking milk by 1.2%, fermented dairy products by 1.9%, while the decrease was recorded in the production of cream by 3.5%.

In the group of other dairy products, compared to the previous year, an increase was recorded in production of kaymak by 5.9%, while there was a decrease in the production of cheese by 4.2% and whey by 4.4%.

Compared to the previous year, milk fat content in collected cows' milk increased by 1.6%, and protein content increased by 1.5%.

As for individual dairy products, compared with the previous year, an increase was recorded in milk fat content in milk for drinking by 0.7%, fermented dairy products by 6.9%, while the decrease was recorded in milk fat content in cream by 1.3%, cheese by 9.8% and whey by 20.6%.

Grafikon 1. Godišnje stope promjene izračunate iz indeksa otkupljenih količina mlijeka i proizvedenih mliječnih proizvoda
Graph 1. Annual rates of change calculated from indices of collected cows' milk and produced dairy products



1. PRIKUPLJENO MLIJEKO I PROIZVODNJA MLIJEČNIH PROIZVODA U 2016. GODINI
COLLECTED MILK AND PRODUCTION OF DAIRY PRODUCTS IN 2016

	Količina/Quantities, t		Indeksi/Indices	
	2015	2016	<u>2016</u> 2015	
	Raspoloživo mlijeko <i>Available milk</i>			
Prikupljeno kravlje mlijeko	159.201	161.663	101,5	<i>Collected cows' milk</i>
Prikupljeno ovčije mlijeko	z	z	z	<i>Collected ewes' milk</i>
Prikupljeno kozije mlijeko	z	z	z	<i>Collected goats' milk</i>
Pavlaka/Vrhnje	z	z	z	<i>Cream</i>
	Proizvodnja svježih proizvoda <i>Production of fresh products</i>			
Mlijeko za piće	87.300	88.370	101,2	<i>Drinking milk</i>
Punomasno mlijeko	z	z	z	<i>Raw milk</i>
Djelimično obrano mlijeko	81.244	78.976	97,2	<i>Semi-skimmed milk</i>
Obrano mlijeko	z	z	z	<i>Skimmed milk</i>
Mlačenica	z	z	z	<i>Buttermilk</i>
Pavlaka/vrhnje	15.909	15.350	96,5	<i>Cream</i>
Pavlaka/vrhnje do 29% mliječne masti	14.213	13.600	95,7	<i>With fat content of less than 29%</i>
Pavlaka/vrhnje sa više od 29% mliječne masti	1.696	1.750	103,2	<i>With fat content of more than 29%</i>
Fermentisani mliječni proizvodi (jogurti, i dr.)	24.981	25.462	101,9	<i>Fermented dairy products</i>
Sa aditivima	z	z	z	<i>With additives</i>
Bez aditiva	19.553	20.011	102,3	<i>Without additives</i>
Mliječni napici	z	z	z	<i>Drink with a milk base</i>
	Proizvodnja ostalih proizvoda <i>Production of other products</i>			
Maslac/puter i drugi žuto-masni mliječni proizvodi	1.053	1.353	128,5	<i>Butter and other yellow fat dairy prod.</i>
Maslac/puter	203	503	248,4	<i>Butter</i>
Ostali žuto-masni mliječni proizvodi	850	849	99,9	<i>Other yellow fat dairy products</i>
Kajmak	242	256	105,9	<i>Kaymak</i>
Ostalo - u ekvivalentu putera	608	593	97,6	<i>Other - the equivalent butter</i>
Sir	4.074	3.902	95,8	<i>Cheese</i>
Kravlji	4.040	3.845	95,2	<i>Cheese from cows' milk</i>
Ovčiji	z	z	z	<i>Cheese from ewes' milk</i>
Kozji	z	z	z	<i>Cheese from goats' milk</i>
Ostali sirevi (miješani)	z	z	z	<i>Other cheese (mixed milk)</i>
Meki sir	716	544	75,9	<i>Soft cheese</i>
Polumeki sir	82	125	152,1	<i>Medium-soft cheese</i>
Polutvrdi sir	613	734	119,7	<i>Medium-hard cheese</i>
Tvrdi sir	880	629	71,4	<i>Hard cheese</i>
Ekstra tvrdi sir	z	z	z	<i>Extra hard cheese</i>
Svježi sir	1.781	1.843	103,5	<i>Fresh cheese</i>
Surutka- ukupno	379	362	95,6	<i>Whey-total</i>

2. SADRŽAJ MLIJEČNE MASTI U PRIKUPLJENOM MLIJEKU U 2016. GODINI
MILK FAT CONTENT IN COLLECTED MILK IN 2016

	Količina/Quantities, t		Indeksi/Indices	
	2015	2016	<u>2016</u> 2015	
	Raspoloživo mlijeko <i>Available milk</i>			
Prikupljeno kravlje mlijeko	6.224	6.325	101,6	<i>Collected cows' milk</i>
Prikupljeno ovčije mlijeko	z	z	z	<i>Collected ewes' milk</i>
Prikupljeno kozije mlijeko	z	z	z	<i>Collected goats' milk</i>
Vrhnje	z	z	z	<i>Cream</i>

3. SADRŽAJ PROTEINA U PRIKUPLJENOM MLIJEKU U 2016. GODINI
MILK PROTEIN CONTENT IN COLLECTED MILK IN 2016

	Količina/Quantities, t		Indeksi/Indices	
	2015	2016	<u>2016</u> 2015	
	Raspoloživo mlijeko <i>Available milk</i>			
Prikupljeno kravlje mlijeko	5.247	5.327	101,5	<i>Collected cows' milk</i>
Prikupljeno ovčije mlijeko	z	z	z	<i>Collected ewes' milk</i>
Prikupljeno kozije mlijeko	z	z	z	<i>Collected goats' milk</i>
Vrhnje	z	z	z	<i>Cream</i>

4. SADRŽAJ MLIJEČNE MASTI U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2016. GODINI
MILK FAT CONTENT IN MAIN DAIRY PRODUCTS IN 2016

	Količina/Quantities, t		Indeksi/Indices	
	2015	2016	<u>2016</u> 2015	
	Proizvodnja svježih proizvoda <i>Production of fresh products</i>			
Mlijeko za piće	2.456	2.472	100,7	<i>Drinking milk</i>
Punomasno mlijeko	z	z	z	<i>Raw milk</i>
Djelimično obrano mlijeko	2.244	2.228	99,3	<i>Semi-skimmed milk</i>
Obrano mlijeko	z	z	z	<i>Skimmed milk</i>
Mlačenica	z	z	z	<i>Buttermilk</i>
Pavlaka/vrhnje	3.318	3.276	98,7	<i>Cream</i>
Fermentisani mliječni proizvodi (jogurti, i dr.)	624	667	106,9	<i>Fermented dairy products</i>
Mliječni napici	z	z	z	<i>Drink with a milk base</i>
	Proizvodnja ostalih proizvoda <i>Production of other products</i>			
Maslac/puter i drugi žuto-masni mliječni proizvodi	561	781	139,2	<i>Butter and other yellow fat dairy prod.</i>
Maslac/puter	169	416	246,0	<i>Butter</i>
Ostali žuto-masni mliječni proizvodi	392	365	93,2	<i>Other yellow fat dairy products</i>
Sir	836	755	90,2	<i>Cheese</i>
Kravlji	825	727	88,1	<i>Cheese from cows' milk</i>
Ovčiji	z	z	z	<i>Cheese from ewes' milk</i>
Kozji	z	z	z	<i>Cheese from goats' milk</i>
Surutka- ukupno	0	0	79,4	<i>Whey-total</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvor imetode prikupljanja podataka

Podaci o prikupljenom kravljem, ovčijem i kozijem mlijeku i proizvodnji mliječnih proizvoda prikupljaju se redovnim godišnjim istraživanjem „Godišnji izvještaj o prikupljanju mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda (sve vrste mlijeka)“ (Mlijeko-G), a na osnovi/temelju Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine „Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 09/09. Ovim izvještajem obezbjeđuju se podaci o količini prikupljenog kravljeg, ovčijeg i kozijeg mlijeka, sadržaju mliječne masti i proteina, te proizvodnji mliječnih proizvoda od kravljeg, ovčijeg i kozijeg mlijeka.

Obuhvat

Izvještajne jedinice su pravne osobe i dijelovi pravnih osoba razvrstani u Područje C, Oblast 10, Grana 10.5, Razredi 10.51 i 10.52 prema KD BiH 2010.

Definicije

Mlijeko za piće obuhvata nebrano, djelimično obrano i obrano mlijeko bez sadržaja aditiva.

Mlačenica je rezidualni proizvod (kiseo ili zakiseljen) od prerade mlijeka ili pavlake u maslac (kroz kontinuirano bučkanje i odvajanje od čvrstih masti).

Pavlačka/vrhne obuhvata pavlaku/vrhne za direktnu potrošnju sa manje ili više od 29% mliječne masti.

Fermentisani mliječni proizvodi obuhvataju jogurt, kiselo mlijeko, acidofilno mlijeko, te ostale fermentisane proizvode (aromatizirani tečni jogurt ili zakiseljeno mlijeko koji sadrže dodato voće, koštunjicavo voće ili kakao).

Mliječni napici obuhvataju predstavljaju ostale tečne mliječne napitke koji sadrže najmanje 50% mliječnih proizvoda, uključujući proizvode bazirane na surutki. Uključuju čokoladno mlijeko, mlačenicu sa aditivima ili aromatizovanu i sl.

Ostali svježi proizvodi su svježi mliječni proizvodi kao što su deserti bazirani na mlijeku (žele mlijeko, krem kolač, kremasti deserti, mus i sl.). Također, uključuje deserte u konzervama kao i svježe proizvode prikupljene sa farmi i plasirane na tržište bez prerade (isključujući pakovanje istih).

Kondenzovano mlijeko je proizvod dobijen djelimičnim uklanjanjem vode iz punomasnog mlijeka, poluobranog ili obranog mlijeka.

Mliječni proizvodi u prahu su proizvodi dobijeni eliminacijom vode iz pavlake, punomasnog mlijeka, poluobranog mlijeka, obranog mlijeka, mlačenice i kiselog mlijeka.

Maslač/puter i drugi žutomasni proizvodi obuhvataju proizvode sa sadržajem mliječne masti od 80-90%, sadržajem vode maksimalno 16% i sadržajem nemasne suhe materije do 2%.

Sir obuhvata svježe ili fermentisane proizvode, čvrste ili polučvrste, dobijene koagulacijom punomasnog, obranog ili djelimično obranog mlijeka, pavlake, surutke pavlake ili mlačenice, same ili u kombinaciji, djelovanjem sirila ili drugog pogodnog koagulacionog sredstva, i djelimičnim izdvajanjem surutke nastale u takvom procesu.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

Data on collected cow's, ewes' and goats' milk and production of dairy products are obtained through regular annual survey which is conducted through the report "Annual report on the collection of milk and production of dairy products (all types of milk)", and based on Law on Statistics in Federation of Bosnia and Herzegovina "Official Gazette of FB&H, No. 63/03 and 09/09. This report provides information on quantity of collected cows', ewes' and goats' milk, milk fat and protein contents and the production of dairy products from cows', ewes' and goats' milk.

Coverage

Reporting units are legal entities and part of legal entities classified in Area C, Section 10, Group 10.5, Classes 10.51 and 10.52 according to the KD B&H 2010.

Definitions

Milk drinking (drinking milk): here are the raw milk, whole milk, partly skimmed milk or skim milk and no additives.

Buttermilk: remaining in the organic production of milk or cream into butter (butter) and the constant churning of separation solid fats (can be sour or acidic). Buttermilk with additives must be included in beverages with milk base.

Cream: the finished product and is available for distribution outside dairies (e.g. for human consumption or as raw material in the manufacture of chocolate, ice cream, etc.) with the fat content more or less than 29%.

Fermented dairy products include yogurt, sour milk, acidophilus milk, and other fermented products (flavored liquid yoghurt or acidified milk containing added fruit, nuts or cocoa).

Drink with a milk base (dairy products): other liquid products containing at least 50% of dairy products, including whey. It includes chocolate milk, buttermilk with additives or flavorings, etc.

Other fresh products include fresh dairy products that are not defined elsewhere, mainly on desserts with milk base (jellied dairy desserts, cream cakes and desserts with cream, dessert foam, etc.) and ice cream (and similar products) produced in the reported units. Includes canned desserts, and includes fresh produce collected from farms and marketed without processing / refining.

Concentrated milk: a product obtained by partial elimination of water from whole, partly skimmed or skimmed milk.

Powdered dairy products: products obtained by elimination of water from the cream (cream), whole milk, partly skimmed, skimmed, acidified milk and buttermilk.

Butter / butter and other yellow fat products containing product having a fat content of 80-90%, a maximum water content of 16% and non-fat dry matter content of not more than 2%.

Cheese includes fresh or mature products, hard or semi-hard, obtained by coagulation of whole, skimmed or partially skimmed milk, cream, whey cream or buttermilk, singly or in combination, by the action of rennet or other suitable coagulation agents, and partial separation of whey incurred in such process.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Assist. Prof. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Fehrija Mehić, Ismir Melez
Prepared by: Fehrija Mehić, Ismir Melez

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor <i>Those using data from this issue are requested to state the source</i>

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet